

Teaching Guide

Identifying Data					2021/22
Subject (*)	Literature in Portuguese	Code	613G02039		
Study programme	Grao en Galego e Portugués: Estudos Lingüísticos e Literarios				
Descriptors					
Cycle	Period	Year	Type	Credits	
Graduate	2nd four-month period	Fourth	Obligatory	6	
Language	Portuguese				
Teaching method	Face-to-face				
Prerequisites					
Department	Letras				
Coordinador	Martinez Pereiro, Carlos Paulo	E-mail	carlos.pereiro@udc.es		
Lecturers	Martinez Pereiro, Carlos Paulo	E-mail	carlos.pereiro@udc.es		
Web					
General description	Estudo introdutorio, a través dos textos, das principais etapas, movementos, autores e obras da literatura brasileira e das literaturas africanas de lingua portuguesa.				
Contingency plan	<p>1. Modifications to the contents</p> <p>2. Methodologies</p> <p>*Teaching methodologies that are maintained</p> <p>*Teaching methodologies that are modified</p> <p>3. Mechanisms for personalized attention to students</p> <p>4. Modifications in the evaluation</p> <p>*Evaluation observations:</p> <p>5. Modifications to the bibliography or webgraphy</p>				

Study programme competences

Code	Study programme competences
A2	Saber analizar e comentar textos e discursos literarios e non literarios utilizando apropiadamente as técnicas de análise textual.
A10	Ter capacidade para avaliar criticamente o estilo dun texto e para formular propostas alternativas e correccións.
A11	Ter capacidade para avaliar, analizar e sintetizar criticamente información especializada.
A14	Ser capaz para identificar problemas e temas de investigación no ámbito dos estudos lingüísticos e literarios e interrelacionar os distintos aspectos destes estudos.
A15	Ser capaz de aplicar os coñecementos lingüísticos e literarios á práctica.
A20	Coñecer a historia e a cultura das comunidades lusófonas.
B1	Utilizar os recursos bibliográficos, as bases de datos e as ferramentas de busca de información.
B3	Adquirir capacidade de autoformación.
B6	Ter capacidade de organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva.
B7	Ter capacidade de análise e síntese, de valorar criticamente o coñecemento e de exercer o pensamento crítico.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.

Learning outcomes

Learning outcomes	Study programme competences

Aplicar a avaliación crítica ao estilo dun texto e á formulación de propostas alternativas e correccións.	A10		
Aplicar a análise e o comentáreo críticos a textos e discursos literarios e non literarios, utilizando apropiadamente as técnicas de análise textual.	A2 A11	B3 B7	
Identificar problemas e temas de investigación no ámbito dos estudos lingüísticos e literarios e interrelacionar os distintos aspectos destes estudos.	A14	B1 B3	
Aplicar os recursos bibliográficos, as bases de datos e as ferramentas de busca de información.		B1 B3	
Resolver problemas coa capacidade de autoformación adquirida.	A2 A20	B3 B6 B7	
Aplicar as capacidades de organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva.	A15	B1 B3 B6 B7	
Aplicar analítica e sinteticamente a avaliación ponderada, o coñecemento e o exercicio do pensamento crítico.	A2 A10 A11 A20	B1 B7	
Resolver a capacidade de expresión e comprensión da forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.			C2

Contents	
Topic	Sub-topic
1. A literatura brasileira. Noções preliminares.	1.1. Unidade e diversidade 1.2. Parâmetros definitórios básicos
2. A literatura brasileira no século XIX	2.1. O Romantismo e a nacionalidade literária: Gonçalves Dias, Castro Alves e José de Alencar 2.2. Realismo e Naturalismo: Machado de Assis
3. A literatura brasileira nos séculos XX e XXI	3.1. O Modernismo: Mário de Andrade, Oswald de Andrade e Manuel Bandeira. 3.2. Tendências narrativas e poéticas do século XX: Graciano Ramos, Guimarães Rosa, Clarice Lispector, Drummond de Andrade. 3.3. A atualidade literária brasileira.
4. As literaturas africanas de língua portuguesa	4.1. A literatura angolana: Agostinho Neto, Luandino Vieira, Pepetela e Boaventura Cardoso. 4.2. A literatura moçambicana: Honwana, Craveirinha, Mia Couto, Ba Kha Khosa e Paulina Chiziane. 4.3. A literatura caboverdiana: Baltasar Lopes, Jorge Barbosa y Corsino Fortes. As literaturas santomense e guineense.

Planning				
Methodologies / tests	Competencies	Ordinary class hours	Student?s personal work hours	Total hours
Guest lecture / keynote speech	A2 A20	14	21	35
Workshop	A2 A11 A14 A15 B1 B3 B6	22	33	55
Workbook	A2 A14 A20 B3 B6 B7	1	30	31
Supervised projects	A2 A11 A14 A15	1	10	11
Critical bibliographical	A11 A15	1	4	5
Oral presentation	A11 A15 B3 B7 C2	1	1	2
Mixed objective/subjective test	A2 A10 A11 A20 C2	2	8	10

Personalized attention		1	0	1
(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.				

Methodologies	
Methodologies	Description
Guest lecture / keynote speech	Sesiões de traballo en que o profesor explica a contextualización e os elementos necesarios do temario para que o alumnado poda desenvolver o seu traballo posterior.
Workshop	Nestas sesións, o conxunto do alumnado realizará actividades de diferente tipoloxía destinadas á consolidación dos contidos presentados nas sesións maxistras, así como das destrezas e das estratexias relacionadas cos obxectivos e contidos da materia. Entre estas actividades poderán contemplarse, alén doutras, a análise de fontes documentais, os comentarios de textos, a resolución de problemas, as prácticas a través de TIC, probas de varia tipoloxía e estudos de casos.
Workbook	No Paso 8 desta Guía, está a relación de obras que o/a alumno/a debe ler ao longo do curso.
Supervised projects	Texto(s) orai(s) e/ou escrito(s) en que o alumnado analizará algunha(s) da(s) obra(s) de lectura obrigatoria.
Critical bibliographical	Reseña(s) avaliativa(s) de determinadas aportacións bibliográficas.
Oral presentation	Presentación oral dalgún(s) dos comentarios de textos realizados.
Mixed objective/subjective test	Proba escrita que combinará actividades de carácter ensaístico con comentario de textos e análise de fontes documentais.

Personalized attention	
Methodologies	Description
Supervised projects	Para alén da atención individualizada nas sesións presenciais de diferente tipo, durante as horas de atendimento do profesorado, o/a alumno/a recibirá toda a guía e axuda que precise para a realización dos seus traballos. A forma e o momento en que se desenvolverá indicarse en relación a cada unha das actividades ao longo do curso e segundo a planificación da materia. O alumnado con dispensa académica deberá entrar en contacto co profesor ao inicio do curso para fixar as actividades e traballos substitutivos da asistencia académica que necesariamente deberá realizar.

Assessment			
Methodologies	Competencies	Description	Qualification
Mixed objective/subjective test	A2 A10 A11 A20 C2	Proba escrita que combinará actividades de carácter ensaístico con comentario de textos e análise de fontes documentais, avaliando tanto a precisión expresiva e conteudística, canto o axeitamento do disertado, do comentado ou do analizado ás competencias a adquirir e aos obxectivos a atinxir, previamente formulados para cada unha das tres modalidades polo profesor.	40
Critical bibliographical	A11 A15	Avaliación da adecuación, sustentabilidade e pertinencia dos xuízos emitidos na(s) reseña(s) avaliativa(s) de determinadas aportacións bibliográficas.	5
Oral presentation	A11 A15 B3 B7 C2	Avaliación da capacidade expositiva e da profundidade e adecuación dos contidos expostos na presentación oral dalgún dos comentarios de textos realizados. Para alen do antes referido e da utilidade das presentacións para os propósitos da materia, será avaliada a calidade lingüística, o dominio do contido, a organización e a secuencia expositiva, a clareza e precisión nas exposicións, a interacción co auditorio, o uso do tempo dispoñíbel, a utilización dos recursos tecnolóxicos e, cando for o caso, o traballo en equipo.	10

Supervised projects	A2 A11 A14 A15	Texto(s) orai(s) e/ou escrito(s) en que o alumnado, seguindo un roteiro fornecido polo profesor, analizará algunha(s) da(s) obra(s) de lectura obrigatoria, avaliándose a súa precisión e o seu axeitamento aos contidos e ás competencias previamente formulados.	15
Workshop	A2 A11 A14 A15 B1 B3 B6	Avaliación das actividades de diferente tipoloxía referidas na metodoloxía. Será avaliada a participación e o traballo en equipo, a capacidade analítica e crítica, e a adecuación aos obxectivos formulados polo profesor para cada actividade tipolóxica.	20
Workbook	A2 A14 A20 B3 B6 B7	Terán de realizarse as leituras obrigatorias por parte do alumnado, sendo avaliadas ao longo do desenvolvemento das aulas. O control destas lecturas será realizado por medio de recensións "ad hoc" e/ou en sesións específicas na sala de aulas, avaliando a capacidade de comprensión e a síntese estruturada das principais ideas contidas nos materiais obxecto da lectura, en relación cos conteúdos focados e as competencias previstas na materia.	10

Assessment comments

Para superar a materia, o alumnado deberá conseguir unha cualificación igual ou superior a 5 puntos sobre 10. Así mesmo, na proba mixta deberá obter como mínimo 4 puntos sobre 10, para poder sumar os restantes elementos avaliados/instrumentos de avaliación.

O alumnado terá que entregar os traballos e actividades no prazo fixado.

O

alumnado que se vaia presentar á convocatoria adiantada de decembro, con matrícula parcial, semipresencial, dispensa académica ou calquera outra particularidade especial deberá pórse en contacto cos profesores ao comezo do curso a través do correo

electrónico e/ou utilizar o horario de titorías fixado polo centro. En

todos estes casos (e salvo excepcións motivadas e xustificadas), haberá que superar as mesmas probas e cumprir as mesmas exigencias antes indicadas para a primeira convocatoria (ordinaria).

Na segunda oportunidade, para superar a materia, tamén haberá que realizar as mesmas probas e cumprir as mesmas exigencias que na primeira (ordinaria).

A

cualificación de NON PRESENTADO/A será considerada cando o/a alumno/a non asistir á proba mixta e/ou cando tiver entregado un número das actividades contempladas inferior ao 50%

Os

traballos presentados polo alumnado poderán ser incorporados ao

Turnitin, ferramenta para a detección do plaxio así como de traballos

previamente presentados nesta ou noutras universidades, incluso polo /a

mesmo/a alumno/a. En caso de que se produza algunha destas

circunstancias, poderán ser aplicadas as medidas contempladas nas Normas

de avaliación, revisión e reclamación das cualificacións dos estudos de

grao e mestrado universitario da Universidade da Coruña (artigo 14.4).

Todas

as actividades ou probas deberán cumprir unhas exigencias mínimas de corrección lingüística (ortografía, puntuación, concordancia sintáctica,

ausencia de reiteracións, precisión léxica, rexistro formal?); no caso de deficiencias lingüístico-expresivas, estas poderán ser penalizadas na

cualificación, segundo o documento "Exigencias mínimas de corrección

lingüística" (aprobado pola Sección de Galego-Portugués o 6/7/2018 e

pendurado en Moodle).

Sources of information

Basic	?Bosi, A.: <i>História concisa da literatura brasileira</i> (São Paulo: Cultrix).?Candido, A.: <i>Iniciação à literatura brasileira ? Resumo para principiantes</i> (Humanitas/USP-FFLCH, São Paulo, 1999).?Ferreira, M. <i>Literatura africana de expressão portuguesa</i> (Lisboa: ICALP [2 vols.])?Salinas Portugal, F.: <i>Rosto negro ? O contexto das literaturas africanas</i> (Santiago de Compostela: Laiovento)?Stegagno Picchio, L.: <i>Storia della letteratura brasiliana</i> (Torino: Giulio Einaudi Editore).
Complementary	Lecturas obrigatorias:1) <i>Dom Casmurro</i> de Machado de Assis2) <i>Claro Enigma</i> de Carlos Drummond de Andrade / <i>Laços de Família</i> , de Clarice Lispector (a escoller unha)3) <i>Velhas histórias</i> de Luandino Vieira / <i>Jerusalem</i> de Mia Couto (a escoller unha)4) Unha narrativa actual (selección individual baixo a orientación del professor)

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Subjects that continue the syllabus
Other comments
NOTA BENE? Todas as cuestións non contempladas explicitamente nesta guía ou as eventuais dúbidas en relación co desenvolvemento da materia serán resolvidas polo profesorado no seu horario de atendimento, nas sesións presenciais ou no correo electrónico que figura no lugar correspondente.

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.